

ABONAMENTUL:

Pe un an 70 Lei = 140 Cor.
 Sem. an 36 Lei = 72 Cor.
 Tril. luni 18 Lei = 36 Cor.
 Prețul unui număr e de
 25 bani sau 50 fl.
 Adresa p. coresp. și te-
 legrafice Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada 2-a numărul 1
 INSERȚIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tarife.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPĂOAZĂ.

Clipe de glorie.

Serbarea patronului Reg. 6 Vânători

de Alex. Anestin.

În imensul careu al fortăreței Aradului, în fața capelei unde se aud glasurile preoților, soldații așezați pe două rânduri, așteaptă semnalul ce va anunța sosirea generalului, comandant al diviziei de vânători.

În mijlocul careului, se iau ultimele măsuri pentru ridicarea altarului improvizat unde urmează să officieze preotul confesor al regimentului, în vreme ce automobilele aduc pe invitați, reprezentanții autorităților, reprezentanții presei și mandatarii națiunii aflate în momentul de față în Arad.

Un semnal de goarnă scurt și vibrător anunță sosirea dlui general Leca.

Raportul colonelului Dubert, comandantul reg. se aude scurt, precis, ca o admirabilă icoană a disciplinei militare și serviciul religios începe, în fața trupelor ce par de bronz, astfel cum sunt încremenite în poziție și în fața ofițerilor și invitaților, descoperiți.

Numai aceia cari au putut să asiste la priveliștea impunătoare și măreață, a unui serviciu divin pe front, în vârtejul clipeilor superbe ce precedează apropiata intrare în vârtejul bătăliei, numai aceia cari în momentele cele mai supreme au trimis un ultim și călduros adio ființelor iubite lăsate în țară, înapoi, numai aceia știu aceea ce simte și cugetă soldatul, în fața altarului ridicat ca din pământ, atunci când glasul preotului militar, pregătește inimile și desleagă conștiințele făcând legătura între om și Dumnezeu.

Soldatul nostru crede cu putere și convingere, făcându-și din credința lui un scut în momentul când trebuie să intre în luptă, ca și atunci când, după încetarea bătăliei, e pătruns de ideea că și-a datorit scăparea numai bunătății și milii Stăpânitorului suprem.

Privindu-i cum stau astfel drepti și nemîșcați ca niște statui, nu ne putem închipui că în mințile lor simple, proiectate deodată înapoi, nu trece în mod mecanic amintirea altor servicii divine, oficiate în vremuri dure-oroase pentru țară, atunci când sărmana noastră patrie, îndoliată și eroică aștepta să i se dea de soartă ultima lovitură de pumnal.

Privindu-i cum stau astfel nemîșcați, nu ne putem închipui că prin mecanismul logic al asociațiilor de idei, vânătorii regimentului acestuia care și-a câștigat atâta faimă în război, nu stabilesc o comparație între aceea ce a fost odată și între aceea ce este astăzi, când glasul preotului cere să se reverse bunătatea puterilor divine asupra României întregite.

Glasul preotului a tăcut și acum, sonoră, cu toate vastele proporțiuni ale careului, vocea comandantului de regiment, mișcată și plină de recunoștință pentru vânătorii săi iubiți, evoacă pentru ceilalți și pentru sine, într-o serie de imagini a căror artă stă tocmai în conciziunea lor, nesiguranța și ororile războiului și clipele neuitate ale luptei cu măreția și capriciile ei.

Glasul șefului, în cuvinte rezezi ca tot atâtea lovituri de sabie, face istoricul regimentului 6 vânători, pe care îl vede în vâltoarea luptelor date în Carpați, apoi pe malurile râpoase ale Siretului și în fine, în ultima vijelie

a războiului, apărând dârz și viteaz la postul său, prestigiul steagurilor românești.

Este căldură, emoțiune, bucurie, în cuvintele șefului acestuia ca și în uralele nesfârșite ale trupe care aclamă pe Rege, patria și pe popor.

Generalul comandant al diviziei, însoțit de tot cortegiul invitaților și ofițerilor, trece repede de-alungul trupelor, privind lung, în ochii tuturor soldaților, ca o tăcută și profundă mulțumire pentru disciplina și sacrificiile lor, pentru eroismul lor intrat în domeniul tradiției și ca o încurajare cu privire la defilarea ce, trebuie să aibă loc.

Abea timpul necesar ca șefii să poată să ocupe o poziție și trupele cari făcuseră înconjurul careului, încep defilarea într'un pas mândru și impunător, pasul minunat al vânătorilor, pe care aceștia știu să-l execute cu aceeași ușurință la paradă și asalt.

Șefii cu mâinile la chipiuri și invitații cu frunțile descoperite salută trupa ce trece în cadență, la intervale matematic măsurate, trupa ce și-a sărbătorit astăzi patronul și care în palpitările inimii și în mândra strălucire a figurii sintetizează cinstea, gloria și puterea întregii armate românești.

Sunetele fanfarei le susțin pașii și le reînnoște entuziasmul, iar razele soarelui zilei acesteia de iarnă, scoate fulgere de ghiță din haionetele plutoanelor ce se pierd în umbra aleelor cetății, având aerul să spue unui dușman nevăzut, așa după cum făceau altă dată în tumultul bătăliei „Loc... or depuneți armele: Vin regimentele de vânători!”

Situația politică.

In urma declarației-program făcută de d. Vaida-Voevod, a răspuns d. I. Brătianu, înfățișând situația în care se afla România înainte de intrarea în război și cauzele ce au determinat guvernul liberal de atunci să aleagă momentul începerii luptei.

După d. Brătianu a vorbit d. Marghiolan, care a justificat atitudinea guvernului dsale, sub ocupație, încercând să scoată în evidență patriotismul de care era însuflețit acel guvern.

D. Tache Ionescu a făcut declarații la clubul partidului conservator-unionist, atacând politica liberală.

Va mai vorbi d. Iorga și va răspunde d. Vaida-Voevod.

Cabinetul a fost remaniat prin intrarea în guvern a dlui Mihalache și a dlui Borcia, profesor din Iași, la culte, în locul dlui Oct. Goga demisionat.

D. Vaida a dat citire în Cameră, decretului regal de numire a noilor miniștri: Aurel Vlad la interne, d. Bontescu la comerț și industrie, d. Borcea la instrucție și I. Mihalache la agricultură și domenii.

Teatrul orașenesc.

Serbarea „Crucei roșii” din Arad

Soc. „Crucea Roșie română din Arad” și-a început ieri activitatea culturală printr'o serbare admirabil organizată în sala Teatrului orașenesc.

A asistat un public atât de numeros în cât putem spune că aproape nu mai era nici un loc disponibil, ceea ce probează însuflețirea cu care societatea arădană înțelege să participe la serbările organizate în vederea unui scop atâta de înalt, din punct de vedere cultural și patriotic.

Serbarea de ieri, a fost închinată memoriei marelui poet Alex. Vlahuță, a căruia pierdere a fost deplânsă de întreaga țară.

Frumosul omagiu adus astfel amintirii marelui poet național, a fost realizat cu atâta pricepere și delicatețe în alcătuirea programului — mai ales dacă se ține seamă de toate greutățile inerente începutului — în cât nu putem găsi decât cuvinte de laudă pentru doamnele membre cari au organizat serbarea, în fruntea cu dna Maria Botiș Cioban, harnica prezidentă a Societății Crucii roșii din Arad.

Serbarea a început cu „Imnul Regal” executat de corul seminarial sub direcția profesorului Lugojan și ascultat de întreaga asistență, în picioare.

Corul seminarial a mai executat în cursul programului mai multe piese și bucăți cu caracter religios, atrăgându-și prin unitatea și coeziunea lui armonică aplauzele repetate ale publicului.

Dna Virginia Căpitan Boeriu a declamat „In prag” de Alex. Vlahuță.

Sinceritate și căldură în ceea ce privește dicțiunea, emoție interioară conținută și putința de a prinde frumusețile literare ale bucății, acestea sunt câteva din calitățile pe cari dna căpitan Boeriu le-a pus în redarea versurilor poetului defunct.

D. Codreanu, care la începutul serbarei a căutat să lămurească în câte-va cuvinte, frumusețile literare și idealurile sociale ale operei lui Vlahuță, a declamat „Dormi în pace” punând în exprimarea diferitelor stări de suflet ce caracterizează celebra poezie a maestrului, multă convingere și un sentiment de comunicativă duioșie.

Trebuie să recunoaștem deasemenea că aplauzele numerosului public ce umplea sala s'au îndreptat cu o vădită spontaneitate către d. Petrescu profesor de muzică la liceul „Moise Nicoară” și absolvent merituos al conservatorului din București.

Vocea dlui Petrescu, o voce de bariton liric, caldă, mlădioasă și egală în diferitele registre, a găsit accente mișcătoare în „Cine m'aude cântând” din *Sezătoarea* lui Brediceanu, și în „Cine n'are dor pe vale” de Paschil.

Excelenta acustică a sălei și poetica discreție a acompaniamentului trei Evușian, a scos și mai bine în evidență puritatea de timbru a acestei voci, asupra căreia așteptăm cu satisfacție să ne pronunțăm cu mai multă precizie atunci când va fi chemată să execute bucăți de tehnică și stil.

Un cuvânt de sinceră încurajare pentru un tânăr, al căruia nume ne scapă și care în „Blestemul bardului” cu toate insuficiențele vocale, a pus multă pasiune și culoare.

Muzica reg. 1 vânători. R. F. T., a dat un prețios concurs, executând diferite putpuriuri naționale, cu avânt și cu pricepere, sub conducerea experimentată a șefului său, d. Gh. Maziliu. A.

Expozeul dlui Vaida Voevod

În ședința Camerei dela 16 c. d. prim-ministru Vaida a pronunțat marele său discurs program, care a limpezit intențiile și vederile guvernului cu privire la politica externă și la viitoarea sa activitate.

Dăm mai jos, în liniiile sale esențiale, discursul dlui Vaida Voevod.

Prezentându-se guvernul în fața dv., primul guvern eșit din parlamentul României Mari, simt toată greutatea momentului dar or cât de apăsătoare ar fi această greutate, ea nu mă copleșește, nu mă poate birui, căci mic de suflet ar trebui să fie un prim-ministru al României întregite care în fața acestei mari și grandioase adunări naționale nu s'ar simți înălțat în toată ființa sa și înălțat de simțimentele celei mai sfinte mulțumiri. (Aplauze prelungite).

Blocul parlamentar s'a înfăptuit pentru garantarea unui regim democratic-național; în acest scop el se va strădui să promoveze pe calea așezămintelor de stat, dezvoltarea economică, culturală și politică a poporului. Această adunare națională are mandatul de a revizui constituția vechiului regat în toată întregimea ei, astfel ca noua Constituție să corespundă noii stări de fapt (aplaude). În afară de aceasta, va mai rezolva următoarele chestiuni:

Chestiunea externă.

În ceea ce privește chestia externă, blocul este hotărât să susțină un guvern care să cimenteze și să adâncească relațiile cu puterile aliate și asociate, atât în privința raporturilor politico-economice, cât și în privința situației actuale, ținându-se socoteală în negocierile ce se vor purta atât de interesele superioare ale țării și de demnitatea națională cât și de interesele principalelor puteri aliate și asociate. (Apl.)

Reforma electorală

Va avea un caracter larg democratic, pe baza votului obștesc, egal, direct și secret, cu reprezentarea proporțională. (Apl.)

Pământul țăranilor.

Parlamentul va înfăptui reforma agrară.

Pământul va trebui să ajungă în mâna aceluia care-l cultivă. (Apl. prelungite).

În acest scop se va înscrie în Constituție principiul exproprierii pentru cauză de utilitate socială și de stat; aplicarea exproprierii în vederea împroprietării sătenilor se va face imediat și pe temeiul unor legi speciale, potrivit cu nevoile sătenilor, alcătându-se cărțile funciare și cadastru. La revizuirea decretelor lege privitoare la reforma agrară nu se vor putea face schimbări în dezavantajul țăranimei, nici în ceea ce privește întinderea exproprierii, nici în ceea ce privește prețul (Apl. prelungite).

Se vor crea izlazuri comunale în fiecare sat.

Pentru întărirea gospodăriilor țărănești se vor face reale înlesniri obștilor, cooperativelor de producție, aprovizionare și desfacere în comun, băncilor populare, și se va organiza federalizarea lor pe temeli puternice și autonome, menținându-se controlul legal. (Aplauze).

Ministrul domeniilor, or deacum înainte al agriculturii, va avea datoria să procedeze cât de curând la alcătuirea azeor comisiuni de studii, cari trebuie să facă lucrările pregătitoare, pentru elaborarea definitivă a reformei, iar până atunci să ia toate dispozițiile necesare pentru ca părțile apăsătoare ale legii care sunt deja executate pe baza decretului-lege, să fie în adevăr observate în așa măsură și în așa chip, încât țăranimea să fie mai seamă prin împroprietărea individuală satisfăcută pe deplin. (Ap. prelungite).

Reforma în administrație.

Descentralizarea administrativă și organizarea autonomă a comunelor plășii și județului. Punerea în concordanță a signaturii generale a statului cu descentralizarea administrativă. Desființarea jandarmeriei ca organ de poliție sătească (aplaude) și reducerea ei la o poliție

de Stat, la dispoziția organelor administrative și judiciare (Aplauze).

Organizarea unui corp de funcționari de meserie, pe temeiul unui statut general, care să statornicească norme generale pentru alegerea, numirea, stabilirea și înaintarea tuturor funcționarilor publici și să asigure deplin traiul printr'un salariu potrivit, ca să li se ceară să muncească fără preget și să aplice legile fără părtinire. (Aplauze).

Refacerea economică.

1. Unificarea poliției și acțiunii statului pentru refacerea economică.

2. Organizarea procurării de materii prime, materiale, mașini și unelte, etc. necesare industriei și agriculturii.

3. Afectarea în special a disponibilului de valută dobândită de către Stat, în scopul aprovizionării din străinătate cu materii prime, materiale, mașini și unelte necesare refacerii industriei și a agriculturii.

4. Conlucrarea Statului cu organizațiile de breasă ale industriei și organizațiile cooperative ale agriculturii, pentru procurare și reparația mijloacelor necesare sporirii producției și pentru activirea producției potrivit cu necesitățile.

5. Reconstruirea regiunilor distruse de război.

6. Constatarea pagubelor de război și achitarea cu precădere a despăgubirilor de război ale acestora.

7. Reorganizarea căilor ferate, generalizarea sistemului de exploatare și administrație a atelierelor.

Reforma financiară.

1. Stabilirea echilibrului în buget.

2. Unificarea monetară și urgenta regulare a valutei.

3. Desființarea dărilor asupra articolelor de întâia necesitate precum și sporirea dărilor asupra obiectelor de lux. (Aplauze).

4. Introducerea impozitului progresiv pe venit. (Aplauze).

5. Statornicirea unei dări pe avere, ridicată odată pentru totdeauna care să atingă averile progresiv. (Aplauze).

6. Revizuirea averilor făcute în timpul războiului, urmărirea și confiscarea averilor făcute prin fraude și prin jefuirea banilor publici. (Aplauze).

7. Participarea statului la câștigurile importului și exportului.

8. Întinderea impozitului pe succesiuni și așezarea lui pe bază progresivă. Restrângerea dreptului de moștenire în favorul statului.

9. Reforma Băncii Naționale și legislației privitoare la bănci. (Aplauze).

10. Reorganizarea contabilității publice a controlului financiar.

Organizarea muncii.

1. Legiferarea dreptului de asociație.

2. Salariul minim.

3. Introducerea zilei de 8 ore în toate ramurile industriei în care concurența din afară nu va fi o politică.

4. Mărginirea muncii copiilor ca să și poată continua învățătura și să nu-și dăuneze sănătatea. (Aplauze).

5. Adoptarea principiului salariului egal, fără deosebire de senz, pentru o muncă de o valoare egală.

6. Mărginirea întrebuințării femeilor la lucru, înainte și după sarcină, în timpul nopții precum și la muncile insalubre. (Aplauze).

7. Organizarea inspecției muncii.

8. Înființarea unui oficiu de stat pentru găsierea de lucru și lucrători.

9. Măsuri împotriva lipsei de lucru.

10. Contractul colectiv.

Sănătatea publică.

1. Reconstruirea sateilor și clădirea de locuințe sănătoase prin mijloacele cooperativelor și cu ajutorul statului.

2. Clădirea de locuințe estive pentru muncitori și populațiunea nevoiașă dela orașe. (Aplauze).

3. Înființarea de infirmerii, farmacii, băi populare, organizarea asistenței femeilor

lehuze, precum și a ajutorului medicului în toate satele prin răspândirea asigurării împotriva boalei, la a cărei susținere va contribui bănește și statul. (Aplauze).

4. Dezvoltarea asigurărilor sociale la orașe.

5. Organizarea combaterii epidemiilor, a officei, a sifilisului și a pelagrei. (Aplauze).

Orfani de război.

1. Măsuri pentru asistența și educația orfanilor de război.

2. Măsuri pentru reeducarea profesională a invalizilor din război.

3. Stabilirea unui regim echitabil pentru penziile de război ale invalizilor, văduvelor și orfanilor. (Aplauze).

4. Crearea unei instituții de stat pentru orfanii, văduvele și invalizii de război.

Scoala și Biserica.

1. Intensificarea și unificarea învățământului primar și întregirea lui cu un învățământ de continuare profesională.

2. Măsuri împotriva analfabetismului.

3. Dezvoltarea învățământului profesional prin crearea de școli practice, agricole și industriale al căror program de organizare și acțiune să fie strâns legat de viața practică.

4. Naționalizarea școlii, în deosebi a școlii secundare, ținându-se seama de drepturile minorităților.

5. Dezvoltarea învățământului normal. (Aplauze).

6. Organizarea autonomă a universităților.

7. Organizarea autonomă a bisericilor.

Măsurile legislative.

Unificarea treptată și sistematică a întregii legislații. Creerea în acest scop a unui consiliu legislativ, în vederea unificării întregii vieții de stat.

În ceea ce privește politica internă, îmi țin de datorie, ca șef al guvernului, să declar, că guvernul se va grăbi să supună corpurilor legiuitoare cu cea mai mare grabă, afară de reformele indicate în program. — în ordinea în care ele vor fi pregătite spre a putea fi dezbătute de d-voastră — legi prin cari să se asigure existența văduvelor și orfanilor de război, iar întemeind ministere pentru ocrotirea și igienă publică să împiedice degenerarea rasei.

Rânduirea comunicațiilor.

Una din preocupările cardinale ale ministerului va forma o asanare a stărilor necorespunzătoare, cari ca urmări fatale ale războiului s'au înstăpânit în comunicația noastră.

Paralel și în proporție cu restabilirea bunei rânduieli în comunicație trebuie să facem totul ce ne va sta în putință spre a asigura ravitalizarea populației în întreaga țară și îndeosebi acolo unde lipsurile sunt mai simțitoare. (Aplauze).

Chestiunea militară.

Cu deosebită dragoste va trebui să veghem cu toții asupra exigențelor glorioasei noastre armate. Reorganizarea ei în armonie, cu mărirea Țării va trebui studiată și înfăptuită. (Aplauze).

Demobilizarea treptată s'a început. Ea se va continua în proporția în care prin asigurarea păcii externe și interne, corpurile legiuitoare vor absolve programul lor de rodnică muncă patriotică. Îndată ce împrejurările o vor permite guvernul va căuta să dobândească agrearea M. Sale pentru o amnestie echitabilă.

Spre a asigura unificarea desăvârșită a ținuturilor noi și vechi. Corpurile legiuitoare vor avea înalta datorie să introducă în constituția țării unitatea națională. (Aplauze). Prin unificarea legilor și așezămintelor se va asigura treptat, unitatea morală, unitatea de gândire, de cultură și de interese. Cu cât va fi mai mare tactul, înțelepciunea și dragostea frățească de cari se vor lăsa conduși cei chemați — în contactul unii cu alții — cu atât vom izbui mai repede și mai neted să dăm formei unității politice a statului nostru continentul solid al unității adevărate, rezultatul infiltrațiunii și absorbțiunii reciproce. (Aplauze).

Chestia minorităților.

Tuturor minorităților naționale, li se va

asigura putința de a-și desvolta limba și cultura, și de a uza într-o largă măsură de drepturile limbei lor. (Aplauze).

Aceste drepturi vor fi determinate prin legi fundamentale, a căror creare va trebui să aparțină programului de muncă al Corpurilor legiuitoare.

În același timp, va trebui aranjată și situația de drept, a diferitelor confesiuni. Libertatea de credință este un principiu fundamental, al oricărui Stat democratic constituțional. Pentru a asigura drepturile și datoriile reciproce, dintre confesiunile numeroase și dintre Stat, se va acorda fiecărei confesiuni, facultatea de a-și organiza viața internă, în sânul unei autonomii în cadrele statului român. (Aplauze).

Fără a șirbi cătuși de puțin principiul și practica egalei îndreptățiri a bisericilor, celorlalte confesiuni, ele vor ști să respecte și să recunoască libere de orice regret, tradițiile bisericești.

Va trebui găsită baza de drepturi și de datorii reciproce, între stat și între cele 7-8 confesiuni conferite.

Oricât de complicate ar părea aceste probleme, aranjarea lor trebuie făcută fără întârziere, în interesul asigurării vieții normale de stat. La studiarea lor principiul conducător trebuie să fie interesul statului român și toleranța reciprocă profesională.

Chestia evreiască.

În strânsă legătură cu chestia minorităților de rasă și de credință, ca una dintre cele mai mult discutate chestii, de această natură, a fost până în vremea din urmă, chestia evreiască. Zic că a fost, căci decretul-lege din 22 Mai 1919 a soluționat definitiv problema înpământenirii evreilor, punând capăt întregii serii de neînțelegeri și de nemulțumiri, cari turburau în trecut relațiile dintre evrei și stat.

Pentru stat nu pot exista categorii de cetățeni. (Aplauze). Poporul român se distinge prin spiritul său de largă toleranță. În privința aceasta, putem constata, fără exagerare că nu este întrecut de nici un alt popor. (Aplauze).

Legăți pe viitor de acest pământ sacru, prin egale drepturi și egale interese, evreii vor înceta de a mai fi streini. Datoria noastră a tuturor, este să-i întâmpinăm cu încredere: iar a lor datorie este ca să se apropie de asemenea cu încredere deplină de noi, contribuind cu toții împreună la refacerea țării și la înaintarea ei, pe calea progresului și a civilizației. (Aplauze).

Dor.

Doruleț ce tot mă chemi
Și de mândra-mi amintești,
Tu la rele mă îndemni
Tot mereu mă ispitești.

Păsărică'n crâng ce cântă
Când în codru te ascunzi,
Tu cu viersul mă alinți
Și la dorul meu răspunzi.

Vântuleț ce prin brădet
Tot doinești mereu a jale,
Mânând dorul meu încet
Îi eșii mândruții'n cale.

Răușor fără odihnă
Ce cobori răpi și ponoare,
Auzi dorul cum suspină
Inserat și pe răcoare?

Și voi stele fermecate
Ce luciiți în miez de noapte
La mândruța din cetate
Povestiți dorul în șoapte.

Florioare, surioare
Tămăioare și voi crini
Ca în somu să se nfioare
Pune-ți dorul între sâni.

Arad, 7 Decembrie 1919.

Locot. Stelian Zamfirescu.

INFORMAȚII.

— Membrii comitetului administrativ al căminului studentesc al învățătorilor din județul Arad, sunt rugați a se prezenta pe ziua de 25 Decembrie 1919, orele 10 a. m. la ședință, ce se va ține la biroul căminului. Se va discuta raportul asupra preluării căminului și chestia administrării căminului.

Simeon Albu, secretar Nicolae Mihulin, rector.

— În republica ceho-slovacă a fost ordonată mobilizarea parțială, ca măsură preventivă contra tendințelor monarhiste ce se manifestă în Ungaria.

Guvernul din Praga considerând reîntronizarea monarhiei în Ungaria ca un pericol pentru existența republicii ceho-slovace, s'a grăbit să ia măsuri în consecință, pentru a face față ori cărei eventualități.

— »Reuniunea femeilor« ține ședință la 23 Decembrie orele 5 după masă, la care sunt rugate să se prezinte doamnele din comitet, precum și doamnele și domnișoarele cari au primit colecte, aducând și colectele și banii.

Adriana dr. Ispravnic
vice-prezidentă.

— Consistoriul mitropolitan din Sibiu a făcut cunoscut că: Congresul național-bisericesc al mitropoliei noastre a fost convocat pentru 15/28 Decembrie a. c. în sesiune ordinară, iar congresul electoral pentru (2 Ianuarie 1920).

Programul ședinței publice de azi, Duminică, 21 Dec. 1919, orele 3 p. m. la inaugurarea Soc. de lectură „Ion Russu Știrianu” (în sala festivă a lic. Moise Nicoară):

1. »Euvânt inaugural« de prof. D. Panaitescu, prezident onorific.
2. »Discurs« de Eugen Șincai, preș. soc.
3. »Ce-ți doresc eu ție dulce Românie« de M. Eminescu, declamată de Sabin Puta, clasa V.
4. Dancla: »La strainera«. Duo. Vioară: Aurel Avramescu, cl. VII, pian: Aurel Botiș, cl. VIII.
5. »Trei doamne, și toți trei« de G. Coșbuc, declamată de Dimitrie Popoviciu cl. VII.
6. »Scrisoarea III-a« (Eminescu) lectură de prof. D. Panaitescu, preș. onor.
7. »O scrisoare dela Muselim-Selo« de G. Coșbuc, declamată de Simeon Urcan, clasa VII.
8. Dancla: »Homage à l'amitié«, vioară solo: Aurel Avramescu, clasa VII, acompaniament pian: Aurel Botiș, clasa VIII.
9. »Identitate« (Caragiale) lectură de George Fericean, clasa VIII.
10. »Rugămintea din urmă« de G. Coșbuc, declamată de Traian Ulpiu Popa, cl. VI.

Dnul Dr. Stefan Pascu avocat, și-a deschis cancelaria advocațională în Timișoara Strada Mercy nrul 12.

— Ministerul de industrie, printr-o dispoziție recentă, a decis, ca orice cerere de import și export în Ardeal și Bucovina să fie adresată direcțiunii regionale de comerț, ministerul ne mai rezolvind de acum înainte nici una. Aceasta, pentru descongestionarea departamentului din vechiul regat.

Într-o cămărușă din Bucovina au cerut și ei formal, să se înființeze o direcțiune regională de comerț, în Bucovina ministerul de industrie a dispus ca cererea să fie satisfăcută.

— Abonații din fosta Ungarie cari trimit scrisori la administrație sunt rugați ca pe lângă numirea românească a localității să ne comunice — în paranteză — și pe cea unghurească.

— Citim în »Dacia«:

La Belgrad s'a format sub auspiciile guvernului un corp de 7000 voluntari având misiunea să apere Dalmația în cazul unui eventual atac din partea lui D'Annunzio.

Acest corp își va avea garnizoana la Spalato, localitate pe care sârbii cred, că o vor ataca trupele portului italian.

Ministrul italian din Belgrad a protestat contra constituirii acestui corp, fără însă ca guvernul sârb să ia vre-o măsură pentru desfășurarea lui.

— Cu prilejul solemnității depunerii jurământului la școala militară de infanterie din Capitală M. S. Regele a pronunțat următoarea cuvântare:

»Prin jurământul depus astăzi de voi iubii mei ostași, sunteți legați de cea mai sfântă datorie a voastră. În timp de doi ani de zile ve-ți avea prilejul să căpătați însușirile necesare ca să puteți fi buni comandanți și buni instructori ai soldaților de sub ordinele voastre. Sunteți datori să dați exemplu de cea mai desăvârșită supunere a poruncilor primite dela comandanții voștri, pentru ca, la rândul vostru, să fiți ascultați de cei pe care îi veți conduce. Sub halna voastră strălucită de militari se ascunde un suflet de bun ostaș și bun român. Recomand ca disciplina să se întărească tot mai mult în sufletul vostru. Fără disciplină și fără ordine o armată nu poate exista«.

M. S. urează muncă rodnică elevilor și termină cu cuvintele:

»Trăiască brava noastră oștire«.

x Sanatorul Dr. Mann, Arad, str. Kazinczy nr. 10. Camere cu vederea spre parc. Sala de operațiune aranjată modern. Culină dietetică. Laboratoriu Röntgen. Therapie modernă. Alegerea medicului după plac. Ma 747

REVISTA PRESEI.

Cum în fiecare lună, dela retragerea germanilor din teritoriul fost ocupat, se discută din nou chestiunea refacerii podului dela Cernavoda.

Și în speranța acestei refaceri s'au făcut studii de către fel de fel de comisii tehnice.

Se pare că de astădată e vorba de ceva real și anume de înfiptuirea planurilor pentru care a sosit acum vre-o lună inginerul Octave de Causse în numele unei societăți americane de construcțiuni care a oferit garanțiile cele mai sigure pentru executarea lucrărilor în condițiuni bune.

S'a stabilit ca lucrările să înceapă simultan la ambele capete ale podului. La Fetești vor sosi tablierele cu vapoarele pe la Brăila și pe la Cerna-Vodă cu calea ferată materialele debarcate și reîncărcate din vapoarele dela Constanța. Tablierele vor sosi gata fabricate, pe santier nefăcându-se decât încheerea lor.

Se speră că lucrările vor putea fi executate destul de grabnic pentru că în cel mult 5-6 luni reconstruirea să fie complet terminată.

Un inginer american a stabilit ultimile măsuri de luat în vederea efectuării transporturilor de materiale ce vor începe peste 2-3 săptămâni. („Dacia”)

Censurat: Dimitrie Panaitescu.

Teatru, Muzică, Cinematografe.

Teatrul APOLLO
În 19, 20, 21 Decembrie

Tinerete de aur
Comedie în 3 acte.

Devadasi

Dramă în 3 acte. În rolul principal Ellen Richter.

Teatrul URANIA

În 19, 20, 21 Decembrie

Senzație Henry Porten.

O ce bună-i dragostea
Comedie în 4 acte.

Primactor: Henry Porten
Te 614

„ARĂDANA“

SOCIETATE COMERCIALĂ ȘI INDUSTRIALĂ PE ACȚIUNI ARAD

A V I Z.

Domnii acționari ai societății industriale și comerciale „Arădana“ sunt rugați cu insistență, ca în decursul lunii Decembrie 1919 să binevoiască a achita prețul total al acțiilor semnate. Observăm că altă amânare nu se acordă la nici un caz, și față de restanțieri se va aplica procedura normală de legea comercială.

„ARĂDANA“

societate comercială și industrială pe acțiuni.

A 823

Deschidere de cafenea.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public, prieteni și cunoscuți, că s'a redeschis sub conducerea mea proprie cafeneaua din strada M. Eminescu (Deák F.) No 29 sub numirea de

Cafeneaua „Transilvania“

Mă voiu nizu, ca On. public român să aflu un local de distracție de primul rang, aranjat cu tot confortul după cerințele cele mai moderne.

Rugând binevoitorul sprijin al mult On. public român, prietenilor și cunoscuților semnez

Cu stimă: ZENOVIE VOȘTINAR cond. caf.

5000 kg. linte l-a.

s'ar da în schimbul altor alimente precum slănină, untură, ceapă, cartofi, varză sau alte, ofertele să se adreseze la Administrația acestui ziar Wb. 12.

O casă și vie de vânzare

în Mariaradna. Viș din 2 jugăre, casa 6 pdăi. Curtea parochială cu locuință subsol și cu grădină de legume. Adresa la adm. acestei foi. B:802

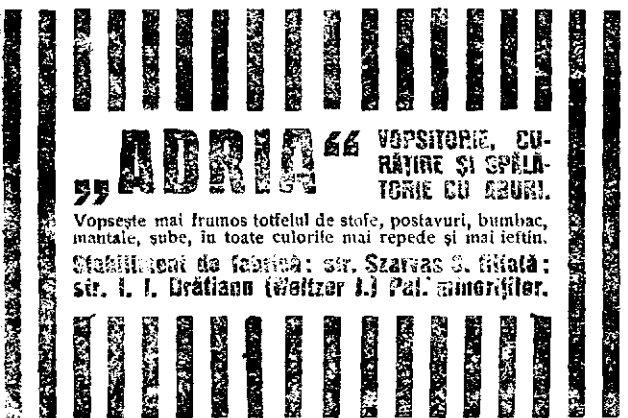
Medicamentele cele mai bune și mai sigure contra

ANEMIEI, PALOAREI,

frigurilor, malariei și stăbiclunei generale sunt vinurile renumite în toată lumea ale lui Roznyay și anume: Vin China, Vin ferat China, Vinul Conturango, Vin pepsin, Vin Kola și Vinul Creocot Medicamente speciale pentru înmulțirea sângelui. Se pot folosi și de copii. UNSOAREA CANADA siarpește exemele cauzate de sudori, de rae și alte boli de piele precum și mâncărimea de piele. PREȚUL UNEI TIGAITE 10 COR. Se află la preparator în

FARMACIA ROZSNYAY

Conducător: IULIU ÁSMÁNY, farmacist, Arad piața Avram Iancu și strada Bucur.

ADRIA VOPSITORIE, CURĂȚIRE ȘI SPĂLĂTORIE CU ABURI.

Vopsește mai frumos totfelul de stofe, postavuri, bumbac, mantale, sube, în toate culorile mai repede și mai ieftin.

Stabiliment de fabrică: str. Szarvas S. 1114A: str. I. I. Brătianu (Waltzer J.) Pal. minorților.

PROSPECT

de subscriere de acții pentru „FORESTIERA ROMÂNĂ“
intreprindere pentru exploatare de păduri soc. pe acții Cluj.

În urma schimbării situației politice, care până acuma cu toate mijloacele tindea într'acolo, ca să nu năbușească în poporul nostru or-ce avânt de dezvoltare economică datorința noastră este de a folosi o-asia și să năzuim într'acolo ca prin stăruință și cu puteri îndoită să ridicăm nivelul economic al țării.

Dela decretarea imperiului român în părțile dincoace de Carpați, au trecut abia câteva luni numai, și spiritul de întreprindere românesc s-a și ridicat cu un avânt ne mai pomenit până acuma, ca să înființeze fel de fel de întreprinderi cari au menirea de a umplea locurile goale în economia noastră națională. Un ram însemnat însă în această economie, anume acela al întreprinderilor forestiere, nu a fost considerat până acuma de întreprinzătorii noștri.

Este știut că pădurile Ardealului formează o comoară nesecată pentru țară și și până acuma au avut parte de o îngrijire deosebită din partea statului. Durere însă, că atât la exploatarea cât și valorizarea lor poporul românesc a fost desconsiderat din partea rasei stăpânitoare, și astfel avem ocazia să vedem, că deși pădurile cele mai multe sunt pe teritor etnic românesc, totuși românii în cele mai multe părți nu au putut profita de ele, și abia găsim ici-colea proprietari sau exploatare de păduri cari să fie români.

Prin aceea că în prezent statul român a devenit proprietar, cel mai mare de păduri, de sine să impune problema, ca din aceste păduri și statul să tragă foloase mai mari ca până acum.

De acea noi fundatorii mai jos subscriși, facem apel la publicul românesc, ca atât cu banul cât și cu munca sa, să îmbrățișeze acest ram de activitate economică, și să ia parte din puteri la înființarea unei societăți de exploatare și valorizare de păduri.

Spre scopul acesta înființăm „Forestiera Română“ întreprindere pentru exploatarea de păduri s. p. a. cu sediul în Cluj.

Societatea această să înființeze pe un timp nedeterminată cu un capital social de minimal 25 milioane lei până la 50 milioane lei, urmând ca suma definitivă să se hotărască de adunarea generală constituantă conform subscrierilor de acții.

La subscriere să plătesc 30% de fiecare acție și o taxă de fondare de 50 lei. Restul să va plăti în termenele stabilite de Consiliul de administrație.

Vărsămintele se vor face în lei; celor cu domiciliul de pe teritoriul administrat de Consiliul Dirigent li-se admite să facă vărsămintele sumelor subscribe în coroane, plătiind două coroane pentru un leu. Acțiunile vor fi de câte 1000 lei sunând pe nume. Ultimul termen de subscriere va fi la 31 Decembrie 1919.

Activitatea societății să va estinde asupra următoarelor operațiuni în nex cu exploatarea și valorizarea de păduri:

- Intreprinderi industriale
- Intreprinderi comerciale
- Intreprinderi financiare
- Înființarea de școli practice.

Fundatorii își rezervă dreptul să denumească primul Consiliu de administrație, conform legii pe 3 ani

Subscrierile pentru acții să pot face la următoarele bănci:

„Albina“, Sibiu. „Ardeleana“, Orăștie. „Banca Centrală“, Sibiu. „Bihoreana“, Oradea-mare. „Bistrițana“, Năsăud. „Economul“, Cluj. „Furnica“, Făgăraș. „Patru“, Blaj. „Timișana“, Timișoara. „România“ soc. anon. de asigurare, Sibiu. „Victoria“, Arad. „Vatra“, Cluj, precum și la celelalte bănci românești, membre ale „Solidarității“.

În vechiul regat: „Banca Românească“ și „Marmorosch Blank & Co în București.

Fundatorii își rezervă dreptul de selecționare, repartizare și reducere a acțiunilor.

Sibiu, 15 Noemvrie 1911

FUNDATORII:

Anton Mocsonyi m. p.
mare proprietar, Bulci

Dr. Constantin Misits m. p.
proprietar, avocat, Lipova

Dr. Jancu Meșianu m. p.
proprietar, Zărnești

„Banca Centrală p. Industrie și comerț Sibiu
dr J. Morandini m. p.

Simion Damian m. p.
contabil la „Ardeleana“, Orăștie

Dr. Ilie Beu m. p.
medic, Sibiu

Dr. Nicolae Comșa m. p.
prefect al jud Sibiu

Joan J Vulcu m. p.
proprietar, Orăștie

Dr. Alexandru Morariu m. p.
avocat, Caransebeș

Alexandru Balaș m. p.
inginer silvic, Caransebeș

Gheorge Baluțiu m. p.
proprietar, Cugir

Valeriu Herlea m. p.
antreprenor, Cugir

Eugen Peccol m. p.
antreprenor, Hațieg

„Ardeleana“ inst. de credit și de economii,
societ. pe acții Orăștie

Teodor Vulpe m. p.
proprietar, comerciant de lemn, Orăștie.

Dr. Teodor Mihaly m. p.
proprietar, Dej

Dr. Octavian Rusu m. p.
avocat, Sibiu

C. Caragea m. p.
mare proprietar, București

Arthur Milosovici m. p.
intreprinzător, Rasca Montana

„Albina“ inst. de credit șoc pe acții, Sibiu

„România“ societ. de asig Sibiu

Ing C. Brătesanu m. p.
București

Ing. Tiberiu Eremia m. p.
București

Constantin Olaru m. p.
antreprenor, Cugir

I Stelănescu m. p.
proprietar, Cugir

Ilie Măcelariu m. p.
antreprenor, Sibiu

„Timișana“ inst. de credit și economii, societ.
pe acții, Timișoara.

„Bihoreana“ inst. de credit și economii, societ.
pe acții, Oradea-mare

Dr. Laurean Gherman m. p.
director la „Vatra“, Cluj

Nicolae Oprean m. p.
mare comerciant, Tg.-Mureș.